

ОСНОВОПОЛОЖНІ ПРИНЦИПИ ПІДБОРУ ПЕДАГОГІЧНОГО
РЕПЕРТУАРУ В ПИТАННЯХ ВИХОВАННЯ
СУЧАСНОГО ЕСТРАДНОГО СПІВАКА

Кравець Н. В.

старший викладач факультету мистецтва і дизайну

Роменський Ю. М.

старший викладач факультету мистецтва і дизайну

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Головна задача при обранні репертуару для виховання сучасного естрадного вокаліста спрямована на вивчення форм, стилів і жанрів сучасної музики. Практика показала, що формування універсальних вокальних навичок базується на чотирьох основних стилях: джазовий стандарт, джазова балада, латина (боса-нова, самба, кубана), і блюз. Ці чотири основні напрямки дають різнобічне уявлення та розуміння структур, найбільш вживаних, часто використовуваних у сучасному естрадному контексті.

З огляду на той факт, що сучасне естрадне виконавство - продукт, що еволюціонував з американської джазової культури, буде логічним взяти за основу виховання естрадного співака первинні (базові) принципи формування виконавської манери, розуміння ментальності, проблематики, стилістичних особливостей сучасної естрадної музики. Для цього необхідний репертуар, який знайомить учня з усіма тонкощами, деталями та характерними рисами кожного з чотирьох основних напрямків.

У процесі підготовки необхідно тісно переплітати практичну роботу з опрацюванням додаткових матеріалів, таких як предметний підхід до вивчення історії стилів, знайомство з творчістю та біографією знакових представників цих напрямків, використовуючи при цьому додаткову літературу, записи виконавців, художнє, документальне та публіцистичне кіно про композиторів, музикантів, співаків.

Комплекс цих заходів призводить до високої результативності навчання, робить його зрозумілим і комфортним для учня, прищеплює правильні навички.

Чим обумовлений вибір напрямків:

1. *Джазовий стандарт* - автентична модель сучасної естрадної пісні. Тут ми простежуємо різноманіття пісенних форм, якими користуються автори і сьогодні. Найбільш поширена - ААБА, як класична. Вона дозволяє зрозуміти хід композиторської думки в процесі написання популярної мелодії, вибудувати уявлення про принципи драматургії в її створенні. Наступний крок - освоєння стилістичних особливостей виконання (мова йде про «свінг», як про дотримання головні стилістичної умови). Саме на прикладі джазових стандартів у вихованця дуже добре напрацьовується відчуття «off beat» (сприйняття твору на слабку долю), що і створює, власне, ефект драйву. Так само, величезна спадщина репертуару дозволяє деталізувати роботу артикуляційного апарату: поетапно просуваючись від середніх темпів до швидких ми вирішуємо нагальні питання дикції та артикуляції при співі у сучасного вокаліста.

2. *Джазова балада* акцентує увагу на звуковидобуванні, звуковеденні, що, в цілому, є одним з головних критеріїв культури звуку у сучасного вокаліста. Тут на практиці необхідно відпрацьовувати навички м'якої атаки звуку. Повільні темпи, обумовлені напрямком, дозволяють пильніше поставитися до якості механіки вокального дихання, а мелодійний діапазон творів часто зачіпає реєстрові питання вокаліста. Потрібно відзначити, що повільні твори викликають складнощі у виконанні ще й завдяки недосконалому відчуттю часу в учня всередині п'єси (неконтрольовані прискорення, бажання передчасно зняти тривалий звук, і т.і.). Ці та ряд інших технічних проблем (таких як позиційний спів) в навчанні сучасного естрадного співака вирішує джазова балада.

3. *Босса-нова*. Основний представник латиноамериканської музики. Як не дивно, але дуже часто ми зустрічаємо в якісних зразках світової естрадної музики стилістичні риси саме боса-нови. На її прикладах можна сміливо зосереджуватись на вихованні почуття ритму в цілому та ритмічній свободі зокрема. Рясніюча синкопами на випередження або на відставання латиноамериканська музика збагачує можливості ритмічної різноманітності у майбутнього виконавця. Крім того, необхідно практикувати спів на мові оригіналу, не користуючись англомовними поетичними перекладами - так ми звернемо увагу на мелодику мови - що вкрай важливо у подальшій концертній практиці сучасного естрадного співака.

4. *Блюз*. Стоїть окремим жанром, проте, найтіснішим чином взаємодіє з вищезазначеними напрямками. Він може бути інтегрований у будь-який з них: блюзова балада або стандарт, в формі якого відсутні деякі частини, які роблять його схожим на блюз. Маючи несхожу форму на інші стилі (в традиційному блюзі це 12-тактова гармонійна структура), блюз, (або його елементи) впізнаваний у будь-якому сучасному естрадному творі. Традиційна форма блюзу в освітньому процесі необхідна для розвитку імпровізаційних навичок співака. Найчастіше в мелодиці блюзу використовується п'ятиступеневий лад і хроматичний звукоряд. Цей факт дозволяє учневі сконцентруватися на питанні вдосконалення інструментального інтонування «незручних» ладів, звукосполучень, стрибків; він спрямований також, крім усього, на розвиток уяви та образності музичного мислення.

Доцільність подібного обрання основних джазових напрямків у складанні педагогічного репертуару та у вихованні естрадного вокаліста в новій якості диктує очевидна професійним виконавцям чергова жанрова криза в площині естрадного мистецтва. Крім того, навчання професійного естрадного артиста можливо тільки в умовах дотримання жанрових, стилістичних канонів, спираючись на формоутворюючі складові фундаменту естрадної

музики - джазу.